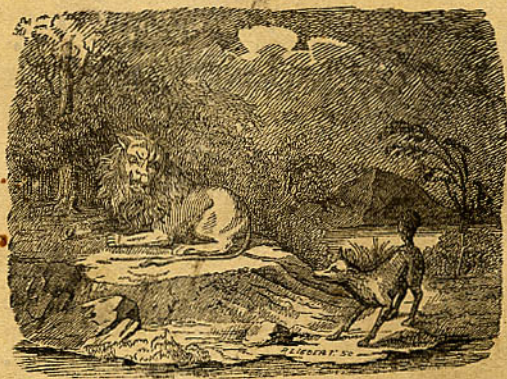

T. J. Blomqvist.

Pris: 20 kop. Silfver.

Wald a
T a b l e r

till läsning för barn.

Besingsfors, Ohmanska Bokhandeln.

IV 61

Kapsel
Kambröcker

Walda

F a b l e r

till läsning för barn.

Med Trädsnitt.

Helsingfors,

Finska Litteratur-Sällskapets Tryckeri, 1850.

Imprimatur: C. H. Molander.

1. Råfwen och Bocken.

En råf och en bock stego på en het sommar-
dag ner i en brunn, för att släcka sin törst. Se-
dan de hade druckit, bemödade sig båda att åter
komma upp, men förgäfwes, ty brunnens wäg-

gar woro alltför branta och höga. Sedan de begge uttröttat sig genom fåfänga ansträngningar, sade slutligen råfwen: „fatta mod min wän, jag har funnit ett säkert medel att befria oss härifrån. Res dig du med framfötterna mot wäggen; jag hoppar då upp på dina arlar och slipper upp, och skall nog sedan draga upp dig. Bocken gjorde såsom råfwen önskade. Men då råfwen kommit upp ur brunnen, begynte han göra narr af sin kamrat och gjorde ingen mine af att hjälpa honom ur klämman. Bocken förebrådde honom hans trolöshet, men råfwen svarade: „min kära bock! om du hade lika mycket estertanke i din hjerna, som du har släggstrån under din haka, så skulle du ej hafwa stigit ner i denna brunn, innan du tänkt på, huru du åter skulle slippa upp.“ Med dessa ord sprang råfwen sin wäg, och bocken blef qwar i brunnen och sitter wäl der ännu, ifall ej någon hjälpt honom upp.

2. Råfwen och Rönnbären.

En råf, som framgick på en wäg, warseblef i toppen af en rönn några rönnbärsklasar. Trött af sin wandring, tyckte råfwen att det wore särdeles stönt att få läffa sig med några rönnbär. Den försökte dertfore att nedtaga några af dem; den ansträngde alla sina krafter, den gjorde de wigaste hopp och språng, men kunde det oaktadt icke räcka så högt, som rönnbären sutto. När råfwen slutligen märkte att all des möda war fåfäng, gick den sin wäg, i det den sade: „jag bryr mig icke alls om dessa rönnbär; — i det hela taget äro de också ganska sura. Ja, till och med om de låge framför mig på marken, skulle jag icke bry mig om att taga upp dem.“

3. Åsnan i lejonhud.

En åsna hade klädt på sig en lejonhud och skrämde i denna nya drägt både människor och djur. Alla woko med försträckelse undan, då den wisade sig, och åsnan trodde slutligen sjelf att den war ett werkligt lejon. Den begaf sig därför ut i skogen för att uppsöka andra lejon och få wara med dem, och kom slutligen till en lejonkula. Men då den fick se lejonen i kulan, blef den så försträckt, att den begynte springa af alla krafter, hwarwid bronnen i brädskan stucko fram ur lejonhuden. Lejonen warskeleswo detta, uppsunno åsnan snart, och sletto henne i stycken.

4. Hunden.

En hund gick på en spång öfwer en bäck och bar ett temmeligen stort köttstycke i munnen. Under wägen såg han ner i wattenet och warskelesder sin egen skugga. Köttstycket såg i wattenet ännu större ut, än det war i hans mund. Genast trodde han att der nere fanns en annan

hund, som hade ett större stycke kött än han sjelf. Han hoppade därför ner i watten och försökte att gripa tag i skuggan, men släppte derwid sitt eget köttstycke, som föll ner i bäcken och gick till botten. När watten åter klarnade, såg han i bäcken endast skuggan af sig sjelf, men köttstycket var för alltid borta.

5. Påfogeln och Tranan.

En påfogel utbredd sin prälande stert för en trana, som med honom stod på ången. „Se huru skön jag är“, utropade han, „och huru du är ful!“ — Men tranan svarade: „se då huru lättbewingad jag är, och huru du är trög och tung.“ Med dessa ord swingade sig tranan i luften och förswann innan kort för den inbilskte påfogelns ögon.

6. Hönsgumman.

En gumma hade en höna, som dagligen åt henne värpte ett guldägg. Slutligen började hon misstänka, att hönan inom sig gömde en stor massa guld, och slagade en dag sin höna, för att få allt på en gång. Men hon fann i hönan ingenting annat, än hwad som i andra höns brukar finnas, och gumman lärde sig häraf inse, att såsom man plär säga:

Snålheten bedrager wissheten.

7. Wargen och Storken.

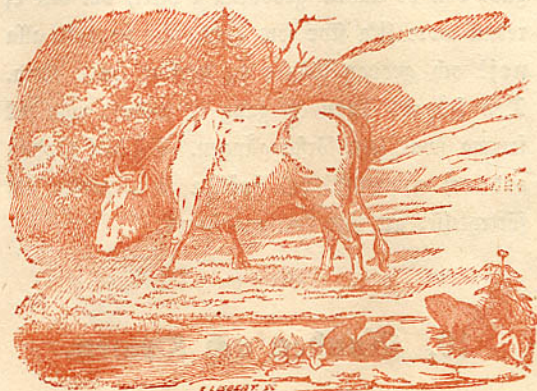
En warg hade uppätit ett lam, men ett ben fastnade härwid i halsen på honom, och förorsakade honom stor smärta. Han bad därför en stork, att med sin långa och smala näbb utdraga benet. Storken gick in härpå, men wargen må-

ste derföre lofwa honom en stor belöning. Sedan benet blifwit utdraget, begärde storken sin lön, men wargen wisade honom tänderna och swarade: „du dåre! Är det ej tillräcklig belöning att jag lemnat dig wid lif? Huru lätt hade jag ej kunnat bita halsen af dig, sedan du uttagit benet?“

„D tack är werldens lön,“ säger ordspråket.

8. Magen och Lemmarna.

Lemmarna sammanswuro sig en gång mot magen och sade: „skola wi ständigt arbeta för dig? skall du ensam njuta frukten af vår möda och göra ingenting, medan wi skaffa dig föda? Nej, det wilja wi ej göra!“ — Då nu magen beröfwades all näring, förswagades hela kroppen, och äfwen alla lemmarna aftynade innan kort, och ångrade nu förfent sin afundsjuka.

9. Ogen och Grodan.

På en äng i ett dile låg en groda och betraktade en stor och präktig oxe, som gick och betade. Grodan tyckte, att den också borde kunna bli ett lika stort djur som oxen, och försökte derföre att uppblåsa alla de många vecken och fäl-larna i sin skrynfliga hud. Efter en stund frå-

gade den de andra grodorna i diket, om den ej redan wore lika stor som ozen. De svarade alla nej! och grodan spände sig dersföre ännu mera. Den frågade ännu en gång de andra, men fick samma svar som första gången. Då blef grodan ond och uppretad, och swällde så af vrede och förtrytelse, att den slutligen sprack.

10. Bonden och Ormen.

En bonde fann på vägen en orm, som war nästan förstelnad af köld. Rörd af medlidande, upptog han den från marken, gömde den i sin barm och wårnde den wid sitt bröst. Ormen wårnade snart åter till lif, återfick sina fordna krafter, och gaf bonden ett djupt och dödligt stygn i bröstet. Döende utropade bonden: „du otacksamme! är detta den belöning du skänker mig, för det jag räddat ditt lif?“

11. Gubben och Döden.

En fattig, gammal man wandrade hemåt från skogen med en tung wedbörda på ryggen. Han hade arbetat hela dagen, och då han gått framåt ett stycke wäg, kände han sig så trött, att han måste fälla sin börda ner på marken och sätta sig att hwila en stund. Då han kände sina krafter

återkomma, steg han åter upp för att fortsätta sin väg. Men hans wedknippa tycktes honom nu mycket tyngre än förut, och huru mycket han än bemödade sig, förmådde han ej mer upplyfta den på sina aglar. Häröfver blef gubben mycket bedröfwad, och då han tänkte på huru rast och hurtig han varit i sina ungdomsdagar, utropade han slutligen under djupa suckar: „o död! hwarföre låter du mig lefwa så länge? O, kom snart, tag mig bort från detta lif och befria mig från allt mitt elände“. Dessa ord hörde döden, och innan gubben wiste ordet af, stod döden wid hans sida med sin skarpa lia i handen. „Här är jag! hwad will du mig? jag är willig att uppfylla din önskan“. — Men då gubben såg dödens förfärliga gestalt, ångrade han sig och swarade med darrande stämma: „jag will endast be dig hjelpa mig att upplyfta denna wedknippa, som jag skall bära hem, för att värma mig och icke dö af köld!“

Mången önskar sig döden, utan att rätt weta, hwad han menar dermed.

12. Skattgräfwarne.

En landtman, som låg på sin dödsbädd, kallade till sig sina söner och sade till dem: „Mina älskade barn! i vår åker ligger en stor skatt gömd; — försöken alla att gräfwa upp den“. — „På hwilket ställe då?“ frågade sönerne med en mund, men i samma ögonblick drog den gamle fadren sitt sista andetag och dog. Knappt hade den gamle blifwit begrafwen, förrän bröderna med all iswer började gräfwa i åkern för att finna skatten. Dag och natt arbetade de med hackor och spadax; hwarje liten jordklimp blef sönderhuggen, hwarje sten upptogs, och snart war hela åkern genomsoft, utan att någon af bröderna funnit skatten. Medan trodde de att de blifwit

bedragna, men, då följande året kom, sågo de med förwåning, att åkern bar en tredubbelst rikligare skörd än förut. Då förstodo bröderna sin faders mening och gräde nu med hvarje år allt slitigare på sin åker, och med hvarje år skänkte dem åkerfältet en rikligare gröda.

13. Rättan och Lejonet.

Ett lejon hvilade engång under skuggan af ett träd. Några små mös lekte i den ihåliga trädstammen, och ett af dem råkade olyckligtwis falla ner på lejonets rygg. Häraf wäfnade lejonet och fick i detsamma tag i det lilla mösset, som i högst ödmjuka ordalag anhöll om tillgift för att det råkat wäcka djurens konung ur des slummer, och bad att lejonet måtte lemna det wid lif. Bewekt af det lilla djurets böner, tillät lejonet det att ofskadt wandra sin wäg.

En tid derefter blef lejonet fångadt i ett jägarnät. Då det icke kunde befria sig derur, blef det uppretadt och uppsyllde hela trakten med sitt rytande. Det lilla mösset hörde detta och stundade fram för att se, hwad som felades lejonet, och då det såg lejonet fångat, intogs det af medlidande. Det började derföre med iswer gnaga på nätet, och lyckades slutligen att sönderslita detsamma, hwarigenom lejonet befriades.

Äfwen den ringaste warelse kan någon gång wara of till nytta.

14. Lejonet.

Solens hetta beswärade engång ett lejon, och det begaf sig derföre i en grotta, för att söka skugga och swalka. Då det hwilat en stund, framkröp en liten ödla och hoppade lekande af och an på des rygg. Lejonet uppsprang med häf-

tighet och skalade på sig rytande, men kunde icke befria sig från den lilla ödlan, som gömde sig i dess mahn. En räf, som stod wid ingången till grottan, skrattade häråt. Då sade lejonet: „jag fruktar icke för den lilla ödlan; men mitt sinne uppretas af det förakt, som hon wisar mig. Ty för den mäktige är ingenting förfärligare än föraktet“.

15. Syrfa och Myran.

En syrfa förebrädde en myra, att den icke kunde sjunga. — „Ladla mig icke därför,“ svarade myran; „din enformiga sång står människans nattro och är ingen till nytta; den skänker icke ens dig sjelf något nöje. Men af min arbetsamhet eger jag både nytta och nöje“.

16. Hunden, Tuppen och Räfven.

Tuppen och hunden gjorde en gång en resa till samman. Mot aftonen togo de nattqvarter wid vägen; tuppen satte sig uppe i ett träd och hunden lade sig wid trädets fot. När morgonen inbröt, började tuppen efter gammal wana att gala. En räf, som redan war ute i rörelse,

hörde detta och skyndade fram till trädet. Här begynte han med de mest smickrande ord prisa tuppens sång, sägande sig aldrig förr hafva hört en så wacker morgonpsalm och en så klangfull röst, som tuppens. Slutligen bad han tuppen flyga ner från trädet, och bjöd honom att intaga en liten frukost i sitt sällskap, troende att han sålunda skulle få tuppen i sina klor. Tuppen svarade: „jag skall komma, ifall du äfwen will bjuda min reskanrat, som sofwer här nere wid trädets fot“. — „Det förstås!“ sade råfwen, och rustade på hunden, som sof. Men då hunden waktade och fick se den falska råfwen, tog han genast ett duftigt tag i råfwens pels och bet ihjäl honom, och skaffade sålunda sig sjelf en god frukost.

Den som gräfwer en grop för en annan, faller sjelf deruti.

17. Wargen och Gunman.

En warg smög sig en gång omkring i byn för att söka sig föda, och kom händelsewis förbi en stuga. Genom dörren, som stod öppen hörde wargen ett litet barn skrifa och gråta af alla krafter. Den ställde sig att lyhna wid dörren och hörde då, huru modren bannade barnet, sä-

gande: „hvarföre skrifer du så högt? War tyst, mitt barn och upphör att skrifa, annars kommer wargen, och då ger jag dig åt honom och han äter upp dig“. Wargen trodde, att hustrun talade sanning, och stod derföre länge och wäntade tålligt wid dörren hela dagen. Slutligen tystnade barnet och då hörde wargen, huru gumman wänligt tilltalade sitt barn, sägande: „se så, min lilla goße, nu är du snäll! Om nu wargen kommer, skola wi slå ihjäl honom med eldgasfeln“. Då wargen hörde detta, blef den rädd och lunkade sin wäg, sägande för sig sjelf: „der i stugan talar man annat än man tänker“.

18. Hjorten.

En ung hjort kom till en fälla för att dricka, och då den såg sin bild i wattenet, gladdes den sig öfwer sina horns styrka och storlek, men

blef mycket bedröfwad, då den betraktade sina smala och fula ben. I detsamma uppskrändes den af jagthornstener och hundars skull, och tog till flykten. Jägarna förföljde hjorten i hann och hål öfwer fältet, men kunde icke upphinna den i des snabba lopp. Slutligen kom hjorten till randen af skogsbrynet och beslöt att gömma sig under träden. Men då han inträdde i skogen fastnade hans långa horn mellan trädens grenar, och han kunde ej komma längre. Då utropade hjorten: „we mig, olycklige! mina snabba ben, hwilka jag nyss föraktade, skulle hafwa räddat mig, men, hornen, som woro min glädje, hafwa beredt min undergång!“ I detsamma träsfades hjorten af en pil och störtade till marken, och jägarnes hundar upphunno honom snart och slo to honom i stycken.